

жыве беларусь!

РАЊІЦА

2'90

выданьне маладачанскага аддзяленьня БНФ
"адраджэньне"

ВОДГУЛЬЛЕ ВЫБАРАЎ.

Вось і скончыліся "дэмакратычныя" выбары ў Вярхоўны і мясцовыя Саветы. Вынікі, як кажуць, "на ліцо". Большасць дэпутацкага корпуса склалі людзі "старой закваскі". І гэта ня дзіўна, гэтага і варта было чакаць. Антыдэмакратычны закон аб выбарах, шматлікія парушэньні, нават, і такога закона з боку выбарчых камісіяў, усялякія падтасоўкі на выбарах, нізкая палітычная сьведомасьць і абьякаваньне да свайго лёсу нашага насельніцтва — вось тыя рэальныя камуністычныя рэчаіснасьці, якія дапамаглі кансэрватыўным сілам на Беларусі атрымаць апошнюю (будзем спадзявацца) перамогу ў гэтых выбарах. Толькі хочацца спытаць — перамогу над кім? І ці не зьявіцца гэтая "перамога" апошняй кропляй у перапоўненым кубку людзкага цяжару. Бо відавочна, што "людзі з мінулага", якія апынуліся ля рычагоў улады, ня здольныя, з прычыны сваіх дагматычных поглядаў, вывесці нас з цяперашняга катастрофічнага стану, які з кожным днём пагаршаецца.

Якое ж выйсьце? А выйсьце ў тым, што нам, насельніцтву Беларусі, трэба ўжо пераўтварацца ў Беларускай Народ. Бо толькі тады, калі мы адчуем сваю еднасьць, калі зразуме-ем, што мы ня госяці, а гаспадары на сваёй зямлі — толькі тады мы станем моцнымі, толькі тады будучы вымушаны прыслухоўвацца да нашага голасу нашых "кіраўнікі". Дык давайце ж адкінем уласную інфантыльнасьць і апатыю і дапаможам тым здаровым сілам, якія апынуліся ў Саветах, і, якія жадаюць, але ня могуць палепшыць нашае жыцьцё з-за таго, што не адчуваюць нашай падтрымкі. Давайце патрабаваць у дэпутатаў ад намэнклятуры і апарату выкананьня сваіх абяцанак, якія яны так шчодро раскідвалі пад час перадыбарчых сустрэч. Давайце выказваць свае погляды на гарачыя пытаньні жыцьця горада і рэспублікі праз пісьмы, наказы, удзел у палітычных акцыях, наладжваемых дэмакратычнымі сіламі. Давайце, нарэшце, жыць, а ня спачь!

ЧАМУ НЕ ШАФАЛОВІЧ?

Шпаць гэты артыкул мяне выклікалі ўласныя уражаньні і асацыяцыі ад прайшоўшых выбараў у Вярхоўны і мясцовыя Саветы БССР. У прыватнасьці, разгледзім, як адбываліся выбары ў раёне, а менавіта, па Лебедзеўскай выбарчай акрузе № 76. Па сцэнарыю менскіх брэжнеўска-сталінскіх с'ірат і мясцовых гаўляйтэраў быў распрацаваны плян і тэхналягічны працэс па зашхваньню сваіх людзей у дэпутаты, а, таксама, утвораны выбарчыя камісіі знакамітага вандэўскага разліву. Калі тычыцца мясцовых саветаў, то шэраг намэнклятуры праходзіла на безальтэрнатыўнай аснове, асабліва, у сельскія Саветы. Але зьвернем галоўную увагу на Вярхоўны Савет БССР. Як вядома, менскі партапарат Сакалова-Дземянца кінуў усе свае сілы на "калгасныя нівы", разлічваючы рознымі аб'яцанкамі, а, нават, і ласункамі здабыць дэпутацкія мандаты у яшчэ не зусім прагнуўшайся вёсцы. Нажаль, што на робіць гонару нашым лю-

дзям, яны здолелі гэта здэмаганіць. Як жа адбываліся выбары ў нас. Уся стаўка партыйнай намэнклятуры рабілася (хутчэй за ўсё па загаду зьверху) на першага намесьніка Дзяржліяна БССР Карніевіча М.Ф., якога не без намаганьняў старшыні раённай выбарчай камісіі Гаўрыса Б.І. і першага сакратара маладачанскага райкама Сахарчука В.Н., вылучыў калгас "Гарадзілава". Дарэчы, у саўтасе "Маліноўшчынскі" для вылучэньня не сабралася поўнага кворуму, а ў калгасе "Светлы шлях" ён пацярпеў поўнае фіяска ад інжынэра гэтай гаспадаркі Шафаловіча С.П. На калгаснай выбарчай канфэрэнцыі Шафаловіч пераважнай большасьцю перамог чатырох прэтэндэнтаў, высунуўшы сваю цікавую і канструктыўную праграму. Заўважым, што не так проста адбывалася і яго рэгістрацыя. Трэцім кандыдатам у Вярхоўны Савет БССР быў вылучаны старшыня калгаса "Імя Леніна" Са-

(Працяг на стар. 2)

пач А.І., які, на жаль, па незразумелых акаліч — насытых слаба праводзіў перадыбарчую кампанію. Хацелася запытаць, што прыцягнула балатавацца па Бабедзеўскай такога сьціплага, сумленнага і паважанага, але на жаль зусім незнамага чалавека, як Карніевіч М.Ф. Чаму ён не балатаваўся у Менску, ці не выкарыстаў унікальную магчымасьць балатавацца ў сябе на радзіме у Салігорскім раёне. Што ж адбывалася далей. Акрамя таго, што за безмандатнага Карніевіча могуць быць арганізаваны наступствы, партпарат і мясцовыя падпяралы — на чале з Сахарчуком убачылі для сябе ў праграме Шафаловіча і "дэканструктыўныя ноткі", накіраваныя скарачэньня службовага транспарту, адмовы ад незаконнага павялічэньня заробатнай платы бяздзейнасьці агракамбіната (дзіце Калачыка-Сахарчука). Зьбіраўся нават пачаць сходы райкама, накіраваны на нейтралізацыю Шафаловіча. Пачалася разьвітаная прапаганда супраць яго, пачынаючы з райкама і заканчваючы калгаснымі брыгадзірамі, спекулюючы нават на асабістым жыцьці. І ня дзіўна. Шы могуць так лёгка адмовіцца ад сваіх важкіх крэслаў і калымаў вявельных сельсаветаў генералаў, ватага палкаўнікоў-аматараў, пачынаючы з кіруючых работнікаў агракамбіната і канчаючы мясцовай шляхтай; завоўнікі-эканамісты і лаўрэаты усіх узроўняў, і рэгаліі, даўшышы нешчэ гаспадарку да банкруцтва і маршушы ў ружовых веснавых снах прычасна непакорныя чубы вострай сякерай. Гэта — не самавітыя людзі. Сёньня па загаду зьверху яны шальмуць Шафаловіча, зрываюць ягоныя плякаты, заўтра па загаду зьверху, дзеля таго, каб не страціць цэп-лае месца, здатны на другія пакасы і брыдоты. Усе яны, як адзін, сядзяць на вашым карку, паважаны грамадзяне. Перапоўненыя канторы, сельсаветы, агракамбінаты, аграпрамы, адзьдзелы сельскай гаспадаркі ў райкамах, абкамах і г.д. Прынамсі, у ЗША колькасць фермераў роўная колькасці сельскагаспадарчых паганяў на Беларусі. А ці лепшыя нашы лася на абяцанні дэпутаты. Адзін абяцаў у сакавіку 60 гатункаў каубас (у якім стане трэба быць, каб несці такую духту), другі абяцаў будаваць школы, але забўся, не забўшыся ўтапіць ад свайго народа наступствы Чарнобыля, трыцішы яго на працягу трох гадоў радые-нукліднай ежай; трэці новай выпечкі абяцае газавод, школы з басейнамі і нават сьпісаць калгасныя даўгі. (цікава за кошт каго).

Усе гэта, шануныя, спекуляцыя абанкрціўшыхся чыноўнікаў ураду, Савміну і Дзяржплану БССР, разваліўшых "славуты" беларускі гасразьлік.

Але, што паказала далей. На першых выбарах, нягледзячы на адсутнасьць на многіх выбарчых участках назіральнікаў (камісіі безса-ромна і нават гвалтоўна прымушалі пакідаць у бюлетэнях Карніевіча) Шафаловіч набраў 44%, Карніевіч — 33%, Сапач — 18%. Партпарат атрымаў значную паразу. Асабліва у Заскавічах, Беніцы, Палачанах, Хажове, Цюрлях, Наславе, Турэц-Баярах, Вялікім Сяле, Берэзінскім. І вось, пад канец другіх выбараў 16 сакавіка мясцовыя мастакоў застой, увесь гэты застольна-перабудовачны бруд, нагадваючы ціліх росеньскіх мух, накіраваў напрамак галоўнага удару, ня бачачы іншага высьця, на кампраметацыю яўнага прэтэндэнта на дэпутацкі мандат Шафаловіча С.П. Карыстаючыся сфабрыкаванай справай бацькі (лясны бандыт, гвалтоўнік, грабежнік і іншых домьслаў, так падобных да 1937 года) прымуслі на праўленьні калгаса напісаць яго заяву аб зьняцьці кандыдатуры, не забўшышы адключыць тэлефоны ў давераных асоб. Асабліва азначыўся тут давераная асоба Карніевіча Астрэйка Ч.А., паабяцаўшы нават надрукаваць тэндэцыйны матэрыял у газэце "Святло камунізму" і перадаць яго па радые. Застаецца назваць і іншых сцэнарыстаў гэтага спектакля. Гэта першы сакратар райкама Сахарчук старшыня раённай выбарчай камісіі і дырэктар торфабрыкетнага заводу "Берэзінскі" Гаўрыс, пераважная большасьць старшыняў калгасаў, саўгасаў, сельсаветаў і астатнія "служы народ", прыладкаваўшыся да партыйна-дзяржаўнага карыта. Адзіная іхняя мараль — хлусьня. Жывучы у беларускім асяродзьдзі, яны адмовіліся ад роднай мовы, гісторыі, народных звычаёў, страцілі свой нацыянальны патрыятызм, хоць старацца зрабіць адваротнае уражаньне. Праўдзіва кажучы, гэта лю-

дзі з крыжам на шыі і д'яблам у душы. Гэта асо-бы, захварэўшыя яшчурам*.

Далейшыя заходы па звароту заявы Шафаловічу нічога не далі, бо Гаўрыс уцёк у Менск, а Цэнтральная выбарчая камісія, якой 100 — тысячны мітынг у Менску выказаў поўны недавер, адправіла гэтую заяву на разбор тых, хто шэльмаваў і паганяў Шафаловіча. Лік ЗА і СУПРАЦЬ для яго аказаўся неспытальным (2:5). Засталося толькі адстойваць сваю годнасьць у судзе, але што можа зрабіць марыянэтанчы суд. Увогульле надзея на яго як на суд. Прынамсі, спекулюючы на недаказанай справе Шафаловіча (было агалашана на сходах ва усіх гаспадарках) многія забываюцца пра шматлікія злачынствы нкусаўскіх катаў, якія з намі жы-вучы, карыстаюцца паважай і правамі персанальных пенсіянераў усіх узроўняў. Няужо павыміралі ўсе тыя, хто прымаў актыўны ўдзел у дэпартацыі грамадзян Заходняй Беларусі, хто выбіваў пашчэнікі ў будынку НКВС (цяпер — музэючылішча), хто ве-шаў і выколваў вочы у Вялейскай турме, хто пад выглядам партызанаў рабаваў мясцовае насельніцтва. А дзе дзеліся тыя брэнеўскія апырчкі, якія выжывалі сумленных людзей з месца працы, зьдзекваліся і білі сваіх "прыгонных" (былі выпадкі нават і да сьмерці), дзе дзеліся тыя везуны, раскраўшыя нашу Беларусь.

У нашай беларускай гісторыі шмат роз-ных падзей, але няма большых бедаў і жахаў, якія прынеслі нам расейскія цыры і камісары. Можа з-за таго страціў сваю годнасьць мой дабрачылі-вы, працавіты і на жаль падатлівы крывічанскі народ. Хацелася б сказаць: "Я веру ў свой на-род", але рэчаіснасьць не дазваляе мне гэтага. Ад таго і ірвецца маё сумленьне закрычэць!" Лю-дзі, праціцеся."

ЯУТЕН АСЫЦК.

* Яшчур — заразнае захворваньне буйной ра-гатай жывёлы і сьвіней.

ПРАЧНІСЯ, НАРОД ... АНАТОЛЬ ЗЭКАЎ

У час, калі столькі турбот
І гэтэўскі рознага ліха
Прачніся, мой ціхі народ
І думку адкінь "абы ціха".

Узьніміся, мой сьціплы народ.
Народ, не прадаўшы сумленьня,
супроць апаратных Ільгот
І іншых усіх прывілеяў. І...

І супраць прылаўкаў пустых,
І супраць жыцьця без прасьветы.
Свой голас падай сёньня ты,
Пакуль твая песня ня сьпета.

Ськінь думак чужых зь сябе цень,
А май свой уласны лепш розум.
Устань жа, нарэшце з калень,
Зрабіся, нарэшце, цьвярозым.

Каб потым ня плакаць над тым,
Што раптам цябе падманулі...
Узьніміся, як малады.
Узьніміся, сівая бабуля.

Узьніміціся ўсе, хто жыў
Ськідычы рабскія робы
За мертвых узьніміцеся вы,
За тых, каго зьнішчыў Чарнобыль.

У Імя дзяцей, мацярок
Павінен за праўду ты біцца,
Каб болей чарнобыльскі урок
Ніколі ня змог паўтарыцца.

Прачніся, народ, не маўчы,
Сьцягні з вачэй цёмныя шоры
Іначай цябе лаўкачы
У жывельны табун пераўтвораць.

Прачніся, народ, між турбот
Душой, што век прагла свабоды.
Сягоньня твой выбар, народ,
Каб прама сказаць, за каго ты.

І час гэты ты не ўпусці
У клопатных дзен перагудзе.
У цябе сёньня шанц у жыцьці
Якога ўжо заўтра ня будзе.

25 сакавіка на гарадзкім стадыёне адбыўся мітынг, які быў прысьвечаны ходу выбарчай кампаніі ў г. Маладэчна. Мітынг быў сарганізаваны маладэчанскай Радай БНФ. Былі прыняты наступныя рэзалюцыі:

РЭЗАЛЮЦЫЯ №1.

Мы, удзельнікі 6-тысячнага мітынгу, выказваем недавер гарадзкой выбарчай камісіі на чале зь яе старшынёй т. Дзямешкам С.Ц., патрабуем яе роспуску і стварэння новай камісіі дэмакратычным шляхам;

- выказваем недавер Цэнтральнай выбарчай камісіі рэспублікі, патрабуем яе роспуску і стварэння новай камісіі дэмакратычным шляхам;

- патрабуем адмяніць усе падзаконныя "тлумачэнні" закона аб выбарах, зробленыя і надрукаваныя Цэнтральнай выбарчай камісіяй, і, зыходзячы з гэтага, патрабуем неадкладна зацьвердзіць рэгістрацыю кандыдатамі ў народныя дэпутаты БССР і мясцовыя Саветы усіх незаконна адхіленых кандыдатаў па Маладэчну - Георгія Галубоўскага, Альберта Беластоцкага, Юрыя Белановіча (у абласны Савет), Юрыя Наваторцава, Рыгора Кедрыка, Васіля Макуцэвіча, Тадэвуша Шусыцкікага, Любоў Сідоранка і інш.

РЭЗАЛЮЦЫЯ №2

Мы, удзельнікі мітынгу, выказваем недавер палітычнаму кіраўніцтву горада на чале са Стахоўскім Б.К. і заклікаем усіх сумленных камуністаў горада патрабаваць правядзення пазачарговай гарадзкой партыйнай канферэнцыі з дэмакратычна выбранымі дэлегатамі, дзе паставіць пытаньне аб даверу сучаснаму партыйнаму кіраўніцтву горада і рэспублікі. У выпадку супярэчнасцяў гэтаму з боку апарата заклікаем да масавага выхаду з членаў КПСС:

- выказваем недавер палітычнаму кіраўніцтву рэспублікі, а менавіта, Сакалову, Дземьянцу, Кавалёву, Камаю, Грыгор'еву і інш.;

- патрабуем неадкладнай ліквідацыі парткамаў і забароны дзейнасці партарганізацыяў на прадпрыемствах, ва ўстановах, у Інстытутах, у войску, міліцыі, пракуратуры, у дзяржаўных судовых органах і КДБ;

- патрабуем стварэння ў горадзе незалежнай газеты - органа гарадзкога Савета народных дэпутатаў;

- выказваем недавер Існучаму саставу гарвыканкама і заклікаем нашоў выбраны гарадзкі Савет паставіць пытаньне аб адпаведнасці яго сучасным патрабаванням перабудовы і дэмакратызацыі грамадства.

САЮЗ АГРАРНІКАЎ. ШТО ГЭТА?

У нашай раённай газэце "Свято ка-мунізму" за 23 траўня праскочыла амаль незаўважанай нататка пад назвай "Аб'ядноўваюцца аграрнікі". Звычайная афіцыйная Інфармацыя без подпісу, якіх праходзіць у газэце вельмі шмат. Але гэта толькі на першы погляд, бо, калі ўчытацца і удумацца ў тэкст гэтай Інфармацыі, адразу ўзні-каюць шматлікія пытанні. Паспрабуем на іх адка-заць.

Па-першае, у нас у рэспубліцы ўжо до-сыць доўга Існуе такая арганізацыя, як Сялянскі Саюз Беларусі. Інтэрв'ю зь ягоным кіраўніком, Мікалаем Яроменкам нядаўна было надрукавана ў газэце "Свабода". Дык навошта ствараць яшчэ ад-ну аграрную арганізацыю з падобнымі мэтамі і ка-му гэта патрэбна? Як вядома, Сялянскі Саюз у пер-шую чаргу аб'ядноўвае фермераў і арандатараў - тых людзей, якія хочаць і імкнуцца працаваць на зямлі самастойна, быць самім сабе гаспадарамі. А гэта вельмі не падабаецца пэўным уплывовым ко-лам нашага рэспубліканскага кіраўніцтва. - партыйным, савецкім, гаспадарчым апаратчыкам, якія на дух не выносяць чыёсці ініцыятывы і сама-стойнасці. Бо як жа Інакш яны будуць кіраваць і каму будуць спускаць "каштоўныя указанні". І вось у нейкіх высокіх кабінэтах узнікае ідэя Саюза аграрнікаў Беларусі, як грамадзкай аргані-зацыі, што будзе аб'ядноўваць калгасы, саўгасы, арандатараў, індывідуальныя сялянскія гаспадар-кі, сельскагаспадарчыя кааператывы - дакладней, усіх, хто працуе на зямлі. Нядрэжны апетэт у стваральніках новага саюза. Хутчэй за ўсё яны ў сваіх плянах бачаць новую бюракратычную пачва-ру накітат банкрута - Аграпрама, бо Савет аг-рарнікаў будзе Існаваць і на ўзроўні Саюза ССР. Ды ці патрэбна гэты Саюз аграрнікаў у нас, на Беларусі, калі працягваюць Існаваць Савет калга-саў і рэспубліканскі Аграпрам. Гэта будзе яшчэ адна бюракратычная сыстэма ў нашым грувасткім гаспадарчым механізме, яшчэ адна кармушка для дармаедаў. Бо апаратчыкі ведаюць, што ў хуткім часе многім зь іх давядзецца пакінуць утульныя кабінэты ў розных райкамах, выканкамах ды агра-прамах. Вось і рыхтуюць сабе заўчасу новыя цёп-лыя мейсцы. Нездарма ж першы сакратар райкама КПБ Сахарчук, які цяпер стаў старшынёй райсаве-та разам са сваім намеснікам Калачыкам і нека-торымі шасціцёркамі з райкама ўсё больш настойлі-ва вядуць размовы аб стварэнні Сялянскай партыі Калі гэта ідэя ажыццявіцца, то ўжо можна прад-бачыць, што гэта будзе за партыя. Хоць з нас такіх "высокадэйных спецыялістаў-аграрнікаў", як сумна вядома Ілгачоў ці лепшы сябар белару-кіх сялян наш цяперашні старшыня Вярхоўнага Са-вета БССР Дземьянцёў, які, мабыць, добра пераняў вопыт у аграрнікаў Папуа - Новай Гвінэі. А што канкрэтнае зробіць для маладэчанцаў народны дэпу-тат ССР Калачык? Мы ведаем, да чаго падобныя кіраўнікі давалі і нашу сельскую гаспадарку, і вёску ў цэлым.

І яшчэ адна заўвага не на карысьць плянуемага Саюза аграрнікаў. Паглядзіце, хто вы-лучаны дэлегатамі на абласную канферэнцыю, рэс-публіканскі і саюзны зьезды. На вобласць пае-дуць два механізатары, даярка, загадчыца фермы, галоўны эканаміст і галоўны аграном з гаспадарак-начальнік вытворчага участка, Інжынер аблсельбу-да, тры кіраўнікі гаспадарак, дырэктар мясакамбі-ната і генэральны дырэктар нашага АПК Кулеш. Тут яшчэ можна знайсці сапраўдных працаўнікоў-аг-рарнікаў. А вось хто едзе на рэспубліканскі зьезд: начальнік вытворчага участка, чатыры кі-раўнікі гаспадарак, дырэктар п'юзавода І, зразу-мела, Кулеш. Кандыдатура на саюзны зьезд - зноў жа Кулеш!

Вяскоўцы! Колькі яшчэ можна цярпець прыгон у выглядзе саўгасаў і калгасаў? Колькі можна трымаць на сваіх плячах цэлую кучу дармае-даў і нахлебнікаў? Колькі яшчэ часу ад твайго Імя банкрута-кіраўнікі будуць пралазіць да ўлады і вясці нас ад адной "гістарычнай перамогі" да другой? Уступай у Сялянскі Саюз, у БНФ "Адрад-жэньне". Іншыя дэмакратычныя арганізацыі і бярэ-свой лес у свае рукі! Хоць з нас закулёных гульняў!

ЯЗЭП ДАРАДНЫ

ЕСТЬ ЛИ ПОЛИТЗАКЛЮЧЕННЫЕ В БЕЛОРУССИИ?

Грамотные заключённые в разговорах на первое место по беззаконию ставят Белоруссию и Молдавию. На этапах в России сочувствуют людям из этих мест. По-прежнему по звонку руководства предприятий везут в психушки "качающих права" (Працяг на стар.4)

людей, добывающихся положенного. Выбивая "показания" в застенках Белоруссии не требуют - "признавайся", а говорят: "бери на себя" то-то и то-то. В 1985 г. на олигофрена минчанина было списано более ста (!) квартирных краж. На человека, понятия не имеющего о секретах воровства. Из 2500 заключенных в зоне общего режима в Вейне в 1985-86 гг. все кроме 20 были лагерными комсомольцами. Вступать заставляли сразу при входе в зону. За отказ били, пока не подписывал. Делали это з.к. активисты.

За что сажают? За изнасилование. Обсуждая эту тему, даже специалисты приходят к выводу - изнасиловать женщину одному невозможно. Для этого ее надо прибить, оглушить, на это способны лишь маньяки, их единицы, а сидят в зонах за это более 30 %. Обвинение в изнасиловании используется для расправы. Так была сделана "подставка" известному сотням людей минскому правозащитнику Мильгуну Михаилу. Михаил, инженер-программист по образованию, в совершенстве знал трудовое законодательство, УПК и УК. Он помог десяткам людей, которые в противном случае были бы невинно осуждены. За это - ненависть властей, попытки посадить, используя его вспыльчивый характер. Не получалось. Не удалось посадить, обвинив в попытке изнасилования в 1985 г. Несмотря на то, что судебная-медицинская экспертиза в Минске признала его вменяемым, его осудили по лжесвидетельству за хулиганство. Сейчас Михаил на нелегальном положении.

О политзаключенных в Белоруссии ничего не известно не потому, что их нет.

В начале августа 1988 года был убит Валентин Дордынский, во многом повторивший своей жизнью в застенках жизнь Анатолия Марченко. Попал он, как и Марченко, впервые в заключение не за политику, а за хулиганство. Человек с большим интеллектом, сильный физически, Валентин быстро понял - здесь людей превращают в грызунов, рабов, стукачей. Валентин стал противником режима.

Он помогал писать жалобы другим, защищал слабых, не давая расцветать "беспределу", говорил, что думает о советской системе. За это сплошные карцеры. В 1985 году Валентин отказывается от советского гражданства, за что его помещают в СПБ г. Могилева. От невролептиков мучения страшнее боли, и чем тоньше душа, тем сильнее мучения. Валентин выжил. Выписанный из больницы Новинки в 1988 году, он был убит через неделю. В СПБ Могилева 3 года находился Николай Набялак, ставший врагом местным властям в Кобрине Брестской области. В 1979 г. он отъезжает 2 раза по 200 подписей рабочих завода в ВЦСПС, выступил на собрании. Образование высшее, работал электриком. Помогал людям искать правду, за что в 1982 г. и был избит тремя милиционерами. Отказался от гражданства. Посадили в 1984, обвинив в краже и вовлечении в это малолетнего.

Страшнее всех история молодого парнишки Виталия Ломако из Орши. На него, бежавшего из психбольницы в Куйбышевской области, было списано ранение ножом каких-то женщин. Оршанские власти уничтожили парня лишь за необычное поведение и высказывания в кругу знакомых. В шестнадцать лет Виталий стал критически относиться к нашей действительности. Он много читал, слушал Радио Свободу. Добрый, умный парень, хорошо рисовал. В мае 1988 г. его выписали из СПБ Могилева в больницу Слободка Витебской области.

А оттуда на свободу - через 2 месяца. Такого не было еще ни с кем! Обычно после психбольницы в обычной держат не меньше года. А Виталия выписали, чтобы через 2 дня взять снова, списав на него ранение ножом женщин - преступления, "висевшие" на Оршанском РОВД. Виталия поместили в СПБ Днепропетровска, жестокие порядки которой пользуются особой "славой". По словам матери Виталия, отравленный невролептиками, он не может разговаривать. А маньяк, ранивший ножом женщин, продолжает гулять по Белоруссии. Подобных фактов много в Витебской области.

Виктор Сыч, Сергей Демчук, Владимир Козлов, схваченные патрулем без причины на улице Бреста. Их пытали, требуя признать изнасилование, ломали пальцы, отбивали почки, били ногами. Они оправданы через год тюрьмы в 85 году,

после трех судов, но это исключение из правил.

В СПБ Могилева лишали здоровья невролептиками талантливых поэтов-любителей - Ивана Власовича Решетникова и Вадима Метлу. Необходимо сделать все, что можно, для спасения политзаключенных Белоруссии - в первую очередь Виталия Ломаки, а также находящихся на нелегальном положении Мильгуя Михаила и Набялака Николая.

Н.Н.
"Согласие" № 18, 1990 г.

НАМ ПІШУЦЬ

ПАВАЖАНЫЯ СЯБРЫ!

Я сачу за падзеямі, якія адбываюцца ў рэспубліцы. Мне не абякава яе лёс. Калі ў цэнтральнай прэсе рэспублікі хто выступае супраць БНФ, у маёй душы ўзнікае пратэст супраць таго чалавека: чаму ён так? Няўжо доўгія гады, якія мы пражылі у перыяд "застоя", якія перажываем цяпер, нічому не навучылі. Няўжо не хочыцца ніякіх змен. Колькі можна цяпець. На каго мы сталі падобныя.

Паедзеш куды, пытаюцца: "Адкуль?"

- з Беларусі.

- А скажы што па беларуску.

- Ня ведаю, у нас усе размаўляюць па руску.

А дзе ж вы, беларусы? Дзе ж ваша мова?

Мова вашых дзядоў, бацькоў?

І сорамна робіцца, і такі жалі ў сэрцы няма яе, нашай мовы. Калі яна адрадіцца? І нават цяпер, ужо пасля прыняцця закону аб стаўдзе дзяржаўнасьці беларускай мовы, сярод сваіх жа супрацоўнікаў-беларусаў чуеш: "Хоть режьте, по-белорусски я говорить не буду."

- А чаму?

Як пераканаць людзей, што мова наша не горш за Іншую, як "выбіць" тое з галавы, што на працягу многіх гадоў навязвалася аднекуль, зверху?

Зь ліста Бажко Ірыны Мікалаеўны.

РОЗНАЕ

23 красавіка г.г. адбыўся суд над прадстаўнікам Ініцыятыўнай групы БНФ па правадзеньню перадвыбарчага мітыngu, які адбыўся 25 сакавіка на гарадзкім стадыёне - Капуцкім А., Вянглоўскім В., Лапко А., Южыкам М. Ім ставілася ў віну наяўнасьць на гэтым мерапрыемстве беларускай нацыянальнай сымболікі. Адбыўся прэцэдэнт ня толькі ў горадзе, але і ў рэспубліцы - "парушальнікі" былі апраўданыя.

8 чэрвеня у нашым горадзе невядомы грамадзянін (ці грамадзяне) абліў чырвонай фарбай помнік павадыроу бальшавіцкай партыі У.І.Леніну. Разумеючы шчырыя памкнёныя гэтага чалавека (ці людзей) лічым усёж, што больш цывілізавана было б паставіць пытаньне перад гарсаветам аб дэмантажы гэтага помніка, інакш з узьяікнёньнем новых партыяў у горадзе ня хопіць пляцаў для увекавечаньня ўсіх павадыроў.

↓↓↓↓↓↓↓↓↓↓↓↓↓↓↓↓↓↓↓↓↓↓↓↓↓↓↓↓↓↓

АДРАС ДЛЯ КАРЭСПАНДЭНЦЫ:
222310, г. Маладэчна, пр. Леніна, 86-24
Шушыцкімаму Тадэвушу Віктаравічу.

Меркаваньне аутараў публікаваных матэрыялаў не абавязкова супадае зь меркаваньнем рэдакцыі.

Па жаданьню карэспандэнтаў матэрыялы могуць зьявіцца пад псеўданімам.

Выпуск падрыхтавалі: К.Бяляеў, А.Капуцкі, А.Цадко.